

Bij de import van hout in Nederland is vanaf 1975 een duidelijke verschuiving waar te nemen van zaaghout naar gezaagd hout. Dit geldt voor zowel naaldhout als loofhout, in het laatste geval bovendien voor zowel tropisch als niet-tropisch loofhout. De totale houtinvoer is vanaf 1979 overigens afgenomen als gevolg van de economische malaise waarin ons land en vele andere landen zich sindsdien bevinden.

De handel in populierehout vertoont hetzelfde beeld als de totale houtmarkt, echter in mindere mate; het procentuele aandeel van populierehout is derhalve gestegen. In het licht van de ontwikkelingen op de internationale houtmarkt is te verwachten dat het relatief snel te produceren populierehout in de toekomst een steeds belangrijker deel van de houtmarkt zal gaan opeisen.

De import en export van zaaghout en gezaagd hout van populier

R. Eppenga

Stichting Bos en Hout, Wageningen

De prijzen van populierehout.

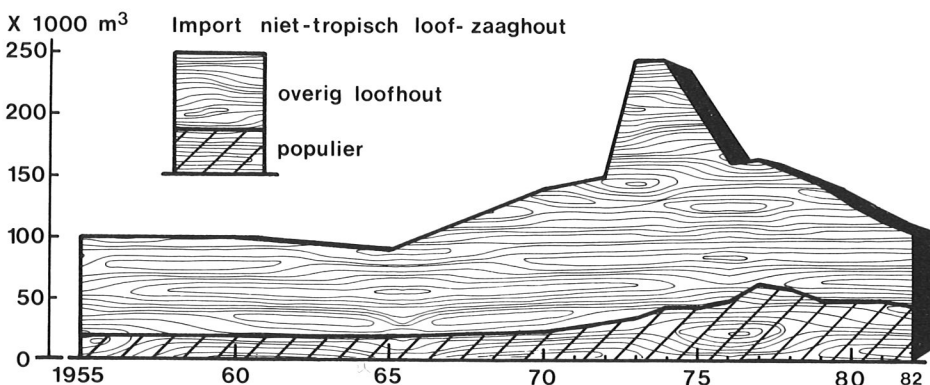
De variatie in de handel, in de herkomst en in de bestemming van hout kan verschillende oorzaken hebben, o.a.: De opening of sluiting van een houtverwerkende industrie; het gaan verwerken van een andere houtsoort door bijv. prijsvorming op de houtmarkt; het wel of niet verkrijgbaar zijn van hout van de juiste kwaliteit.

Alle gegevens in dit artikel zijn gebaseerd op de statistieken van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In de gehanteerde statistieken wordt binnen de categorieën zaaghout en gezaagd hout geen verdere specificaties gegeven betreffende de kwaliteit van het hout. Daarom worden er in dit artikel ook geen houtprijzen vermeld. Dit artikel dient derhalve alleen om een globale indruk te geven van de handel in populierehout.

De import van populiere-zaaghout

Figuur 1 en 2, tabel 1

Het is een wijd verbreid misverstand dat populierehout in de internationale houthandel een ondergeschikte plaats inneemt. Van de totale invoer van loof-zaaghout (dus van rondhout) varieert het aandeel tropisch hout gedurende de periode 1955-1982 van ca. 55% in 1955 via ca. 70% in de periode 1960-1975 tot weer 55% in de jaren 1980-1982.

Figuur 1.

De totale import van loof-zaaghout bedroeg in 1955 230.000 m³, steeg tot 540.000 m³ in 1973 en nam daarna af tot 230.000 m³ in 1982, dus naar hetzelfde niveau als in 1955.

Van de invoer van het niet-tropische loof-zaaghout zijn beuk, eik en populier de belangrijkste houtsoorten. In figuur 1 is te zien dat het aandeel populiere-zaaghout in dit kader een steeds belangrijker plaats inneemt: In de periode 1955-1970 was het aandeel populier nog ca. 20%, maar dit is in de periode 1980-1982 gestegen tot ruim 40%. In 1982 zijn vooral in België veel populieren afgestorven (zie 'Populier', februari 1983) waardoor een groot aanbod van populierehout is ontstaan. Dit aanbod valt echter voor het grootste deel in het sortiment vezelhout, zodat de invloed hiervan op de cijfers voor zaaghout gering is.

De herkomst van de import van populiere-zaaghout

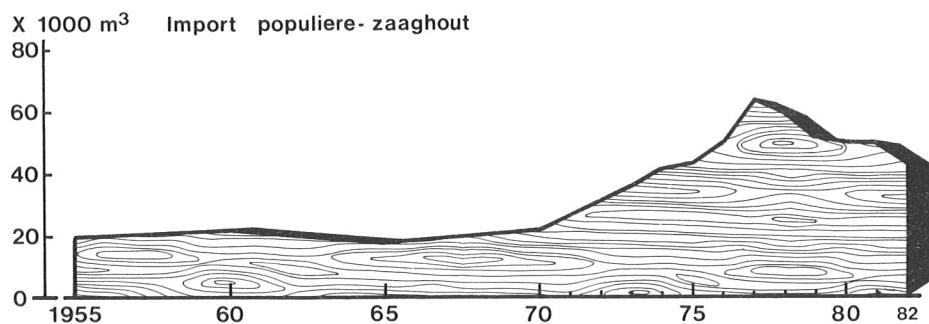
Figuur 3, tabel 1

Onze invoer van populiere-zaaghout komt vrijwel uitsluitend uit België/Luxemburg en West-Duitsland. Van 1960 tot 1972 werden er uit beide landen nagenoeg gelijke hoeveelheden geïmporteerd. Vanaf 1972 neemt West-Duitsland het leeuwendeel voor zijn rekening. Na 1980 leveren België/Luxemburg en West-Duitsland weer bijna gelijke hoeveelheden (elk ruim 20.000 m³).

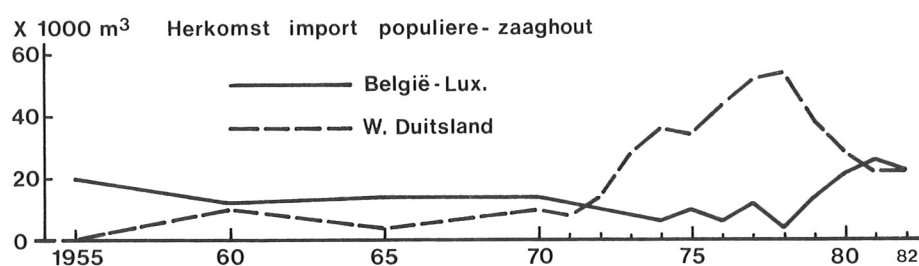
De import van gezaagd populierehout

Figuur 4, tabel 2.

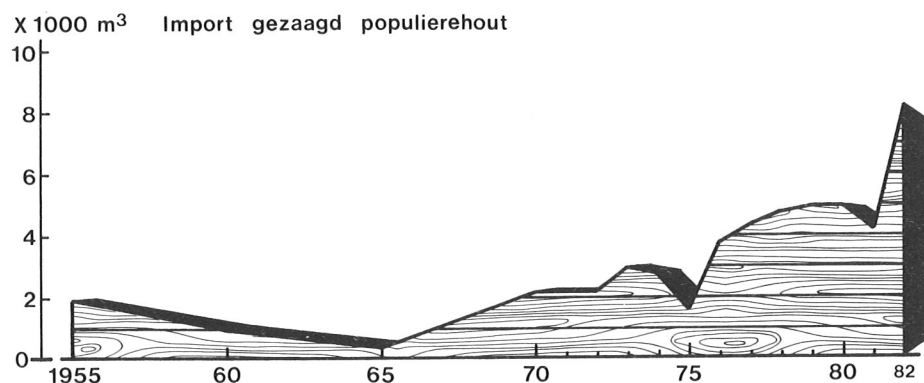
De totale import van gezaagd loofhout bedroeg in 1955 ongeveer 130.000 m³, in de periode 1977-79 rond 810.000 m³ en daalde tot ongeveer 640.000 m³ in 1982.

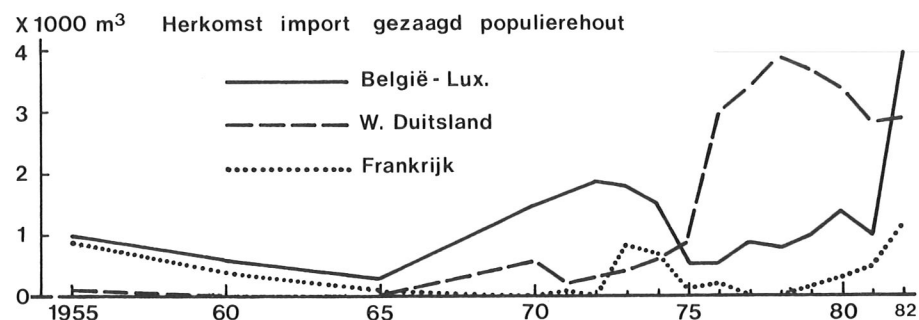
Figuur 2.

Figuur 3.

Figuur 4.

Figuur 5.

Van de import van de totale hoeveelheid gezaagd loofhout in ons land was het aandeel tropisch loofhout 26% in 1955 en 42% in 1960; vanaf 1960 is dit percentage regelmatig gestegen tot 72% in 1982. De import van niet-tropisch gezaagd loofhout bedroeg in 1955 ca. 100.000 m³, in de periode 1977-79 ca. 250.000 m³ en daalde in 1982 tot ca. 175.000 m³.

Het aandeel van populier in de import van niet-tropisch gezaagd loofhout was tot 1981 2 à 3 %. De cijfers over 1982 tonen een stijging tot 5%; deze toename wordt veroorzaakt door een sterk gestegen import vanuit België. In hoeverre het afsterven van populierenbossen in België in 1982 op deze gegevens van invloed is valt moeilijk te bepalen.

Figuur 4 toont een verhoogde invoer van gezaagd populierenhout vanaf 1975.

De herkomst van de import van gezaagd populierenhout

Figuur 5, tabel 2.

Tot 1974 was België/Luxemburg het belangrijkste land van herkomst. Daarna steeg de import uit West-Duitsland zeer snel terwijl die uit België/Luxemburg sterk terugviel. Zoals hiervoor reeds besproken, was de import uit België/Luxemburg in 1982 weer sterk toegenomen, tot boven de hoeveelheid uit West-Duitsland. De mogelijke oorzaken van de variatie in de import en de herkomst is reeds besproken.

De export van populierehout

Figuur 6 en 7, tabel 3 en 4.

De export van populiere-zaaghout bedraagt ca. 6% van de totale export van loof-zaaghout; bij het gezaagde loofhout komt populier niet hoger dan ca. 1%. Hierbij moet echter worden aangetekend dat Nederland wel een aanzienlijke export heeft van eindprodukten uit populierehout, zoals bijv. pallets en klompen.

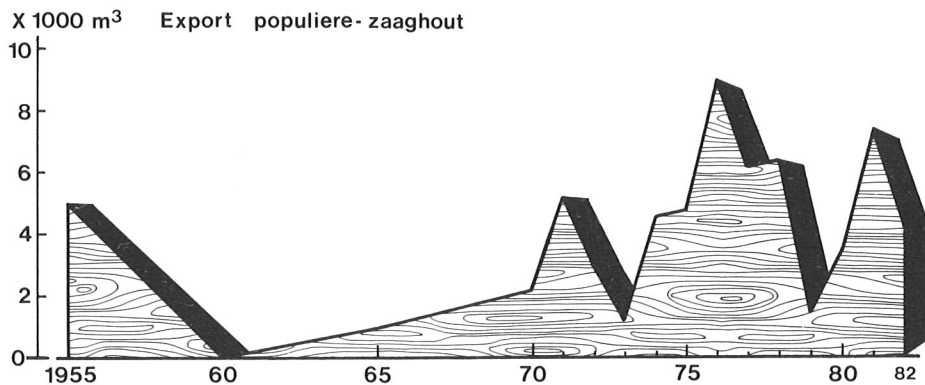
De voornaamste afnemer van populiere-zaaghout is België. Duitsland is de laatste jaren een afnemer. Opmerkelijk is de export van populierehout naar Egypte en Israël (voor lucifers).

De export van gezaagd populierehout heeft in zijn totaliteit weinig betekenis maar toch zijn er enkele opmerkelijke gegevens te bespeuren: Tot 1978 was West-Duitsland onze belangrijkste afnemer maar daarna heeft België deze plaats ingenomen. Denemarken is een onregelmatige, maar wel een belangrijke afnemer van gezaagd populierehout. Het verloop van onze export van populierehout is, mede door de kleine hoeveelheden, dermate variabel dat de bestemming van de export in grafieken niet goed mogelijk is. Ter informatie dienen de tabellen 3 t/m 4.

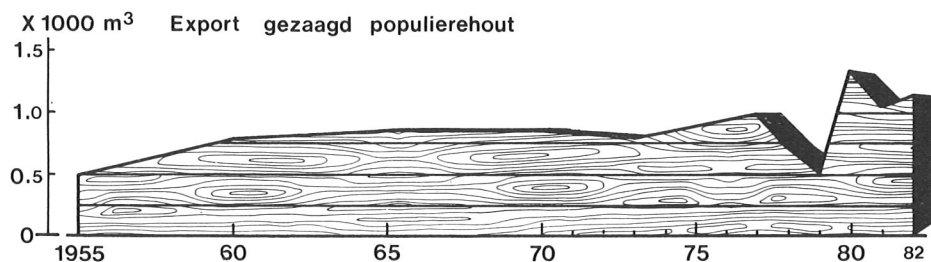
Het verbruik van populierehout in Nederland

Om een beeld te krijgen van het verbruik van populierehout zijn gegevens nodig over produktie, import en export, alsmede over de kwaliteit van het hout. Op dit ogenblik zijn er te weinig gegevens beschikbaar om tot een betrouwbaar overzicht te komen. Schattingen van de totale produktie van populierehout (= zaaghout + vezelhout) lopen uiteen van 190.000 tot 220.000 m³ per jaar.

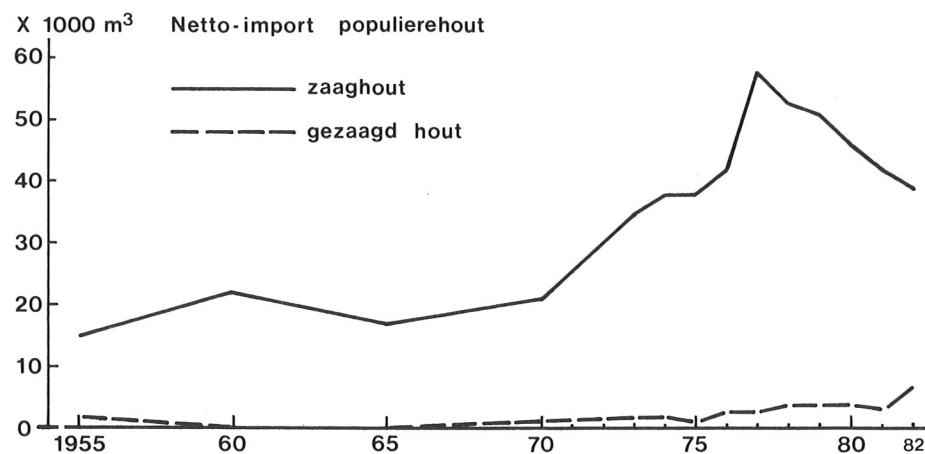
De Stichting Bos en Hout te Wageningen is begonnen aan een onderzoek dat hieromtrent binnen enkele jaren klaarheid kan geven. De netto-import van populierehout (import minus export), dus het hout dat in ons land blijft om te worden verwerkt tot houtprodukten, is echter duidelijk gestegen. Zie figuur 8; uit deze figuur blijkt dat de daling van de netto-import van het populierenzaaghout na 1977 voor een deel door het gezaagde hout wordt vervangen. Daarbij moet worden opgemerkt, dat 1 m³ gezaagd hout overeenkomt met ongeveer 1,8 m³ rondhout, waarvoor die kompensatie nog duidelijker wordt.

Figuur 6.

Figuur 7.

Figuur 8.

Tabel 1. De herkomst van de import van populiere-zaaghout

Jaar	Import totaal (m³)	Herkomst import in % van het totaal		
		België/Lux.	W. Duitsland	Overigen
1955	20.284	97	—*)	—
1960	21.764	55	42	3
1965	18.016	78	20	2
1970	22.907	60	40	0
1975	43.526	23	76	1
1976	50.642	14	86	0
1977	63.817	18	82	0
1978	59.344	8	92	0
1979	51.960	26	74	0
1980	49.893	43	57	0
1981	49.026	53	47	0
1982	42.917	49	51	0

Tabel 2. De herkomst van de import van gezaagd populierehout

Jaar	Import totaal (m³)	Herkomst import in % van het totaal			
		België/Lux.	W. Duitsland	Frankrijk	Overigen
1955	2.073	49	7	44	0
1960	965	64	0	36	0
1965	427	77	—	19	—
1970	2.181	69	27	0	4
1975	1.572	32	59	9	0
1976	3.711	14	81	5	0
1977	4.425	21	78	—	—
1978	4.735	16	82	—	—
1979	4.934	21	76	3	0
1980	5.062	27	67	6	0
1981	4.279	22	67	11	0
1982	8.188	49	35	15	1

Tabel 3. De bestemming van de export van populiere-zaaghout

Jaar	Export totaal (m³)	Bestemming export in % van het totaal			
		België/Lux.	W. Duitsland	Egypte/Israël	Overigen
1955	5.104	—	94	—	—
1960	24	—	—	—	—
1965	903	56	41	—	—
1970	2.102	64	—	14	—
1971	5.161	—	—	46	—
1972	3.019	62	—	29	—
1975	4.885	99	—	—	—
1976	8.989	90	9	—	—
1977	6.107	92	—	—	—
1978	6.398	30	—	65	—
1979	1.417	72	—	—	—
1980	3.627	80	19	—	—
1981	7.477	49	17	29	5
1982	4.220	64	19	15	2

Tabel 4. De bestemming van de export van gezaagd populierehout

Jaar	Export totaal (m³)	Bestemming export in % van het totaal			
		België/Lux.	W. Duitsland	Frankrijk	Overigen
1955	478	1	94	—	—
1960	785	3	97	0	0
1965	826	2	98	0	0
1970	853	9	75	14	2
1975	546	—	—	—	—
1976	748	—	—	—	—
1977	983	33	67	0	0
1978	719	—	92	—	—
1979	513	57	36	—	—
1980	1.342	58	—	32	—
1981	1.049	56	14	29	1
1982	1.174	58	10	32	0

*)— = Geen opgave: in de statistieken van het CBS wordt de handel in kleine hoeveelheden niet vermeld. Van 1971 t/m 1976 vond geen registratie plaats van de handel met België/Luxemburg; de registratie van die handel achteraf is onvoldoende gespecificeerd.

Tot slot

Per jaar wordt in Nederland ca. 200.000 m³ populierehout geproduceerd en dat is bijna 20% van onze totale houtproductie.

Kenmerkend voor de populierenteelt is dat deze sterk is versnipperd, zowel in ligging als in eigendom. Daarnaast zijn vele populieren-eigenaren partikulieren, die in het dagelijks leven met heel wat anders bezig zijn dan met populierenteelt, of instanties die om heel andere redenen dan houtproductie populieren beheren (waterschappen, wegbeheerders, plantsoenendiensten, recreatieschappen, e.d.). Dit zijn factoren die, ten eerste, bij de houtverkoop de onderhandelingspositie tegenover wel goed geïnformeerde kopers verzwakken en, ten tweede, kunnen leiden tot een niet-optimale verzorging van populieren ter verkrijging van kwaliteitshout. Onkunde, desinteresse, gebrek aan informatie en communicatie kunnen leiden tot lage houtkwaliteiten, die weinig geld opbrengen; dit verzwakt de animo om goede populierenteelt te bedrijven. Een vicieuze cirkel die de populierenteelt geen goed doet. Dit ligt echter niet aan de houtsoort populier!

De Nationale Populieren Commissie en de Stichting Populier staan in dienst van de populierenteelt; populierentelers kunnen deze instanties van dienst zijn door hen informatie te verschaffen over houtverkopingen terwijl houtkopers uitgenodigd worden informatie te geven over het door hen gewenste hout. Informatie van zowel van de zijde van houtproducenten als houtafnemers kan leiden tot een zinvolle communicatie tussen vraag en aanbod en is de basis van een doelgerichte populierenteelt. ●